

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 10 mars 1933 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om fastställande av vissa bestämmelser avseende ändringar i eller tillägg till gällande lagstiftning rörande sjöfarten.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 251, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar *Brädefors* och *Hagberg* i Luleå framhållit, att det för att ernå effektiva åtgärder till skydd för sjöfolkets intressen vore nödvändigt att »Sjölag och Sjömanslag» jämte »Sjöarbetstidslagen» revideras och att utredningssakkunniga omedelbart utses. För tiden intill dess att denna utredning blivit genomförd och ovannämnda lagars bestämmelser reviderade hava motionärerna föreslagit, att riksdagen måtte besluta fastställa följande nya bestämmelser att omedelbart träda i kraft, vilka sedan skola inarbetas i den reviderade lagen:

»Angående arbetstiden och arbetsbestämmelser:

a) Arbetstiden ombord på alla fartyg utgör under väg för manskap och officerare på däck 8 timmar och indelas i tre vakter, i maskin fyra vakter samt för intendenturpersonal 8 timmar. I hamn skall arbetstiden för alla kategorier vara 7 timmars arbetsdag och 40-timmarsvecka, inom tropikerna 6 timmars arbetsdag med full lönekompensation. Arbetstiden förlägges mellan kl. 7—16.

b) Begreppet »säkerhetstjänst» avskaffas. Allt arbete utöver ordinarie arbetstid ersättes med övertidsbetalning.

c) I hamn får besättningen icke användas i arbete utöver ordinarie arbetstid.

d) Besättningen får icke användas till lastnings- eller lossningsarbete, ej heller till vinschkörning för samma ändamål.

e) Däcksmanskap åtnjuter 2 veckors sammanhängande semester och maskinmanskaper 4 veckors sammanhängande semester årligen med full lön.

f) Varje sön- och helgdag på sjön kompenseras med motsvarande fridagar i hamn.

Bemanningslag.

En effektivare bemanningsskala, för vilken 1925 års bemanning skall ligga till grund, fastställs, men skall bemanningen ökas proportionellt samtidigt som omläggning sker från 2- och 3-vaktssystem till 3- och 4-vaktssystem. Dessutom anställas 1 mässuppassare för däckspersonal och 1 för maskinpersonal.

Flaggbyte.

Varje överföring av fartyg till annan nation och som innebär försämring av sjöfolkets levnadsstandard förbjudes. Överträdelse straffas med böter motsvarande fartygets värdesumma, vilken summa användes till hjälp åt arbetslösa sjömän.

Spisordning.

Kvantitativt ökas kosten med 50 %. Servis tillhandahålles på redarens bekostnad.

Bostadsförhållanden.

a) Fartygens bostadsförhållanden för besättningen skall garantera hytter för 2 man.

b) Särskilt mässrum för måltidernas intagande skall finnas; ävenså bad- och tvättrum.

c) Alla fartyg som bygges efter dessa bestämmelsers ikraftträdande som lag, skall inrymma allt som säges i punkterna a) och b) midskepps.

Sjöklargöring.

a) Fartyg skall vara i sjövärdigt skick och sjöklart innan fartyget avgår från hamn.

b) Anmäler besättning till vederbörande myndighet att fartyg ej utan fara kan påbörja resa, skall detta omedelbart undersökas.

c) Vid verkställandet av sådan besiktning som ovanstående punkt förmäler skall minst två av manskapet delta.

Övriga bestämmelser.

Arbets- och kojkläder tillhandahålles besättningen på rederiets bekostnad.»

Beträffande de skäl i övrigt, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

En av de lagar, som enligt motionärernas förslag skall omedelbart ersättas med vissa av dem förordade bestämmelser, är lagen den 13 juli 1926 (nr 398) om arbetstiden å svenska fartyg (sjöarbetstidslagen). Den skall enligt lag den 13 juni 1930 (nr 218) med viss ändrad lydelse fortfarande gälla till och med den 31 december 1933.

Genom en den 28 februari 1933 till riksdagen avlämnad proposition, nr 164, har framlagts förslag till lag angående fortsatt giltighet av sjöarbetstidslagen, enligt vilket förslag lagen skall fortfarande gälla till och med den 31 december 1934.

De övriga författningar, vilka torde beröras av de utav motionärerna föreslagna bestämmelserna, äro sjölagen av den 12 juni 1891, kungl. förordningen den 29 mars 1912 ang. befäl å svenska handelsfartyg m. m., lagen den 16 oktober 1914 om tillsyn å fartyg, kungl. förordningen den 31 december 1914 med närmare föreskrifter ang. tillsyn å fartyg, sjömanslagen av den 15 juni 1922, spisordning för besättningar å svenska handelsfartyg av den 16 oktober 1925, kungl. förordningen den 20 maj 1927 ang. fartygs byggnad och utrustning, kungl. förordningen av sistnämnda dag ang. bostäder m. m. å fartyg för ombord anställda samt kungl. förordningen den 9 december 1932 ang. vissa säkerhetsåtgärder vid nyttjande av fartyg (nyttjandeförordning).

Utskottet.

Frågan om arbetstiden å svenska fartyg blir senare under årets riksdag vid behandlingen av propositionen nr 164 föremål för riksdagens prövning. Utskottet finner med anledning härav lämpligt att i avvaktan därpå uppskjuta handläggningen av förevarande motion, såvitt däri framställts förslag till bestämmelser angående arbetstiden för sjömän.

Till omedelbar behandling upptager därför utskottet allenast övriga i motionen framställda förslag. Någon utredning i fråga om lämpligheten av att omedelbart och provisoriskt ändra gällande bestämmelser eller göra tillägg till desamma på det sätt, som i motionen föreslagits, har icke förebragts av motionärerna.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion, II: 251, såvitt den för närvarande på sätt ovan sägs av utskottet upptages till behandling, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 mars 1933.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, von Geijer, Sigfrid Hansson, Öhman* och *P. Sandström*, fröken *Hesselgren** samt herrar *Olof Carlsson* och *Forslund**;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Skövde, *Magnusson* i Kalmar, *Hage, Johanson* i Hallagården, *Pettersson* i Hällbacken*, *Molander, Sandberg** och *Sandström* i Nyland.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.